

socialinės padėties ir nepagrįstas žmogaus teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl socialinės padėties yra laikomas Lygių galimybių įstatymo pažeidimu.

Toliau pateikiame argumentus, kurie, mūsų nuomone, įrodo, kad Gražinimo įstatymas pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ir konstitucinę jurisprudenciją šioje srityje.

1. Konstitucinis teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarime konstatavo, kad vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinio saugumo principas. Jis reiškia valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus bei teisėtus lūkesčius. Principo paskirtis – laiduoti asmens pasitikėjimą savo valstybe ir teise.
Teisinių reguliavimą galima keisti tik laikantis iš anksto nustatytos tvarkos ir nepažeidžiant Konstitucijos principų ir normų, pataisomis negalima paneigti asmens teisėtų interesų ir teisėtų lūkesčių, turi būti užtikrinamas jurisprudencijos tęstinumas.
2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas, išnagrinėjęs bylą dėl Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatų, kuriomis nustatytas sumažintas valstybės tarnautojų darbo užmokestis valstybėje susidarius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, 2013 m. liepos 1 d. nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir nuostatų, kuriomis nustatyti sumažinti valstybės tarnautojų ir teisėjų atlyginimai valstybėje susidarius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (Žin. Nr.103-5079), įsigaliojusį 2013 m. spalio 1 d., konstatavo, kad darbo užmokesčio sumažinimas prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. 1 daliai, 48 str. 1 d. nuostatai, kad kiekvienas žmogus turi teisę gauti teisingą apmokėjimą už darbą.
3. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, kad Konstitucijos 48 str. 1 d. įtvirtintos nuostatos, kad kiekvienas žmogus turi teisę gauti teisingą apmokėjimą už darbą yra neatsiejamos nuo konstitucinių lygiateisiškumo, teisingumo, proporcingumo principų, taip pat ir teisinės valstybės principo, kuris apima ir teisėtų lūkesčių apsaugos principą, reiškiantį, kad, jei asmeniui pagal teisės aktus yra nustatytas tam tikras apmokėjimas už darbą, jis ir turi būti mokamas nustatytą laiką. Be to, Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad valstybės tarnautojai (ir kiti darbuotojai) turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius teisės aktus įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos.
4. Manome, kad viešajame sektoriuje dirbantys asmenys turi teisėtą lūkestį, kad darbo užmokestis būtų teisingai gražintas visa dalimi, kuri buvo neišmokėta dėl ekonominės krizės metu priimtų norminių teisės aktų. Neužtikrinus konstitucinės jurisprudencijos principų įtvirtinimo Gražinimo įstatyme, gali sekti tolesnis klausimo nagrinėjimas Lietuvos Respublikos Konstituciniame teisme, nebus užtikrintas žmonių pasitikėjimas teisine valstybe, bus pažeisti socialinio teisingumo, teisingo atlyginimo už darbą, teisėtų lūkesčių ir kiti principai.

5. Remiantis išdėstytu, prašome išnagrinėti šį Anykščių rajono Trišalės tarybos prašymą, parengti atitinkamus norminių teisės aktų pakeitimų projektus (kurie užtikrintų visos neišmokėtos darbo užmokesčio dalies grąžinimą) ir pateikti Lietuvos Respublikos Seimui. Apie šio prašymo nagrinėjimo rezultatus bei Jūsų poziciją prašome informuoti Anykščių rajono Trišalę tarybą.

Anykščių rajono Trišalės tarybos pirmininkas

Alvydas Bitinas